เรื่องเสร็จที่ ๔๓๑/๒๕๔๙

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
เรื่อง การได้รับอันตรายถึงบาดเจ็บสาหัส

สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีได้มีหนังสือ ที่ นร ๐๑๐๒/๒๗๙๔ ลงวันที่ ๑๙ พฤษภาคม ๒๕๔๙ หารือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปความได้ว่า จังหวัดบุรีรัมย์ได้เสนอขอเงินเพิ่มพิเศษสำหรับการปราบปรามผู้กระทำผิด (พ.ป.ผ.) ต่อคณะกรรมการพิจารณาบำเหน็จความชอบให้แก่ ดาบตำรวจ สุระชัย ควบพิมาย ผู้บังคับหมู่งานป้องกันปราบปราม สถานีตำรวจหนองสองห้อง อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ กรณีปฏิบัติหน้าที่ปราบปรามผู้กระทำผิดจนได้รับบาดเจ็บสาหัส โดยมีข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการได้รับบาดเจ็บและการรักษาอาการบาดเจ็บ ดังนี้

๑. ถูกยิงด้วยอาวุธปืน กระสุนทะลุต้นขาซ้ายเสียเลือดมาก ทำการรักษาโดยผ่าตัด

๒. เข้ารับการรักษาเมื่อวันที่ ๒๘ มิถุนายน ๒๕๔๘ และออกจากสถานพยาบาลเมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๘ รวมวันรักษาตัวในสถานพยาบาล ๓ วัน

๓. แพทย์มีความเห็นต้องรักษาต่ออีก ๓๐ วัน ถ้าไม่มีโรคแทรกซ้อน

๔. ดาบตำรวจ สุระชัยฯ ขออนุญาตลาป่วยตั้งแต่วันที่ ๒๘ มิถุนายน ๒๕๔๘ ถึง วันที่ ๗ กรกฎาคม ๒๕๔๘ มีกำหนด ๑๐ วัน

ต่อมาคณะกรรมการพิจารณาบำเหน็จความชอบ ในการประชุมครั้งที่ ๖/๒๕๔๙ เมื่อวันที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๔๙ พิจารณาแล้วเห็นว่า กรณีจะถือว่าได้รับบาดเจ็บสาหัสจะต้องมีองค์ประกอบสำคัญ คือ ต้องมีคำสั่งของแพทย์ที่ระบุว่าใช้เวลาในการรักษาทั้งในและนอกสถานพยาบาลเกินกว่า ๒๐ วัน และได้มีการพักรักษาตัวทั้งในและนอกสถานพยาบาลตามความเห็นแพทย์เกินกว่า ๒๐ วันจริง ทั้งนี้ คณะกรรมการฯ ได้นำประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๙๗ (๘) กรณีทุพพลภาพหรือป่วยเจ็บด้วยอาการทุกขเวทนาเกินกว่ายี่สิบวัน หรือจนประกอบกรณียกิจตามปกติไม่ได้เกินกว่ายี่สิบวัน ประกอบการพิจารณาด้วยจึงมีประเด็นปัญหาที่จะต้องพิจารณาว่า

๑. กรณีของ ดาบตำรวจ สุระชัยฯ ซึ่งมีอาการบาดเจ็บถูกผู้กระทำความผิดยิงที่บริเวณต้นขาซ้าย แพทย์ได้ทำการรักษาตัวโดยการผ่าตัดและนอนพักรักษาตัวในโรงพยาบาล ๓ วัน โดยแพทย์ผู้ทำการรักษาลงความเห็นว่าต้องรักษาตัวนอกโรงพยาบาลอีก ๓๐ วัน แต่ปรากฏว่าดาบตำรวจสุระชัยฯ ได้ลาป่วยเพื่อรักษาตัวทั้งในและนอกโรงพยาบาลเพียง ๑๐ วัน นั้น จะถือว่าได้รับอันตรายสาหัสตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๙๗ (๘) หรือไม่ ประการใด

ส่งพร้อมหนังสือ ที่ นร ๐๙๐๑/๐๗๖๖ ลงวันที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๔๙ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกามีถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

๒. กรณีจะถือว่าเป็นการได้รับอันตรายสาหัสตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๙๗ (๘) ทุพพลภาพหรือป่วยเจ็บด้วยทุกขเวทนาเกินกว่ายี่สิบวัน หรือจนประกอบกรณียกิจตามปกติไม่ได้เกินกว่ายี่สิบวัน จะมีหลักเกณฑ์ในการพิจารณาเรื่องนี้อย่างไร

ดังนั้น คณะกรรมการพิจารณาบำเหน็จความชอบจึงเห็นควรขอให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาปัญหาดังกล่าว ในการนี้ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการให้บำเหน็จความชอบเป็นกรณีพิเศษ พ.ศ. ๒๕๒๑ พิจารณาแล้วเห็นว่าเรื่องนี้เป็นเรื่องสำคัญเกี่ยวกับการให้บำเหน็จความชอบแก่ข้าราชการที่ปฏิบัติหน้าที่ในการปราบปรามผู้กระทำผิด จึงควรจะมีแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจนเพื่อคณะกรรมการพิจารณาบำเหน็จความชอบจะได้ถือปฏิบัติต่อไป

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๒) ได้พิจารณาข้อหารือของสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี รวมทั้งได้รับฟังคำชี้แจงข้อเท็จจริงจากผู้แทนสำนักนายกรัฐมนตรี (สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี) และผู้แทนกระทรวงการคลัง (กรมบัญชีกลาง) แล้ว มีความเห็นในแต่ละประเด็นดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง เห็นว่า การที่จะถือว่าผู้ใดถูกทำร้ายร่างกายจนเป็นเหตุให้ได้รับอันตรายสาหัสตามมาตรา ๒๙๗[๑] (๘) แห่งประมวลกฎหมายอาญานั้น จะต้องปรากฏว่า ผู้นั้นถูกทำร้ายได้รับบาดเจ็บจนถึงขนาดทุพพลภาพหรือป่วยเจ็บด้วยอาการทุกขเวทนาเกินกว่า ๒๐ วัน หรือจนประกอบกรณียกิจตามปกติไม่ได้เกินกว่า ๒๐ วัน โดย **“ทุพพลภาพ”** หมายถึง การเสื่อมเสียทางกายหรือจิตใจผิดไปจากภาวะปกติจนขาดกำลังที่จะประกอบการงาน สำหรับการป่วยเจ็บเป็นผลที่เกิดแก่กายหรือจิตใจที่ต้องรักษาพยาบาลแก้ไขเพื่อให้กลับสู่ภาวะปกติ และจะต้องประกอบด้วยอาการทุกขเวทนาเกินกว่า ๒๐ วันด้วย ส่วน **“การประกอบกรณียกิจตามปกติไม่ได้”** คือ ไม่สามารถทำการที่ต้องกระทำตามปกติได้ โดยไม่จำเป็นต้องถึงกับไม่สามารถทำมาหาเลี้ยงชีพได้ โดยในเรื่องนี้มีแนวคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้เป็นจำนวนมาก ส่วนการวินิจฉัยกรณีที่มีความเห็นของแพทย์ประกอบด้วยนั้น มีตัวอย่างคำพิพากษาที่ถือว่าเป็น **“อันตรายสาหัส”** เช่น กรณีตามรายงานการตรวจชันสูตรบาดแผลของแพทย์ปรากฏว่า โจทก์ร่วมมีบาดแผลฟกช้ำใต้ตาขวา เจ็บคอด้านหลังเจ็บหน้าอก เจ็บกลางหลัง นิ้วก้อยขวาเหยียดไม่ได้เต็มที่ สูญเสียหน้าที่เนื่องจากข้อเคลื่อนและลงความเห็นว่าใช้เวลารักษาประมาณหนึ่งเดือน ตามลักษณะของบาดแผลดังกล่าว ถือได้ว่าโจทก์ร่วม ป่วยเจ็บด้วยอาการทุกขเวทนาเกินกว่ายี่สิบวัน ถึงขั้นได้รับอันตรายสาหัส (ฎีกาที่ ๔๐๘/๒๕๓๕) แต่มีแนวคำพิพากษา

---

[๑] มาตรา ๒๙๗ ผู้ใดกระทำความผิดฐานทำร้ายร่างกายจนเป็นเหตุให้ผู้ถูกกระทำร้ายรับอันตรายสาหัส ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงสิบปี

อันตรายสาหัส นั้น คือ

ฯลฯ ฯลฯ

(๘) ทุพพลภาพหรือป่วยเจ็บด้วยอาการทุกขเวทนาเกินกว่ายี่สิบวัน หรือจนประกอบกรณียกิจตามปกติไม่ได้เกินกว่ายี่สิบวัน

ฎีกาที่วินิจฉัยไว้ว่าไม่เป็น “อันตรายสาหัส” ด้วย เช่น แม้แพทย์ผู้ตรวจรักษาจะมาเบิกความยืนยันว่าต้องรักษาบาดแผลประมาณ ๒๑ ถึง ๒๘ วัน ก็เป็นเพียงความเห็นของแพทย์เกี่ยวกับการรักษาบาดแผลให้หายเป็นปกติโดยคาดคะเนเท่านั้น เมื่อโจทก์มิได้นำสืบให้ปรากฏว่าบาดแผลดังกล่าวเป็นเหตุให้ผู้เสียหายต้องป่วยเจ็บด้วยอาการทุกขเวทนาเกินกว่ายี่สิบวัน หรือประกอบกรณียกิจไม่ได้เกินกว่ายี่สิบวันจึงฟังไม่ได้ว่าผู้เสียหายได้รับอันตรายสาหัส (ฎีกาที่ ๓๘๐๑/๒๕๔๓) จากแนวคำพิพากษาฎีกาข้างต้นจะเห็นได้ว่ากรณีใดจะเป็นอันตรายสาหัสตามมาตรา ๒๙๗ (๘) แห่งประมวลกฎหมายอาญาหรือไม่ ศาลจะพิจารณาเคร่งครัดตามสภาพข้อเท็จจริงเป็นรายกรณีจากพยานหลักฐานในกระบวนพิจารณา เช่น ลักษณะบาดแผล อาการป่วยเจ็บของผู้เสียหาย รายงานการชันสูตรบาดแผล ความเห็นของแพทย์ผู้รักษา อาชีพหรือหน้าที่การงานของผู้เสียหายที่จะต้องกระทำประกอบกัน เพราะเหตุว่าบาดแผลอย่างเดียวกันสำหรับผู้มีอาชีพหนึ่งอาจเป็น “อันตรายสาหัส” แต่สำหรับผู้มีอาชีพอีกอย่างหนึ่งอาจไม่เป็น “อันตรายสาหัส” ก็ได้ การพิจารณาของศาลจึงพิจารณาจากข้อเท็จจริงเป็นรายคดีไป

ด้วยเหตุนี้ กรณีของดาบตำรวจสุระชัยฯ จะถือว่าเป็นการได้รับอันตรายสาหัสตามมาตรา ๒๙๗ (๘) แห่งประมวลกฎหมายอาญา หรือไม่ จึงเป็นปัญหาข้อเท็จจริงที่จะต้องพิจารณาสภาพบาดแผลหรือความป่วยเจ็บที่ได้รับว่ามีความร้ายแรงเพียงใด รายงานการชันสูตรบาดแผล และแพทย์ผู้รักษามีความเห็นอย่างไร รวมทั้งอาชีพหรือหน้าที่การงานที่ดาบตำรวจสุระชัยฯ จะสามารถทำได้ตามปกติตามหลักการข้างต้น

ประเด็นที่สอง กรณีจะถือว่าการได้รับอันตรายสาหัสตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๙๗ (๘) จะมีหลักเกณฑ์ในการพิจารณาอย่างไร นั้น คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๒) เห็นว่า การพิจารณาหลักเกณฑ์การได้รับอันตรายสาหัสเป็นปัญหาข้อเท็จจริงดังที่ได้ให้ความเห็นแล้วในประเด็นที่หนึ่ง อย่างไรก็ตาม ประเด็นข้อหารือเป็นเรื่องการพิจารณาว่ากรณีดาบตำรวจสุระชัยฯ ซึ่งได้รับบาดเจ็บจากการกระทำของผู้กระทำความผิดในการปฏิบัติหน้าที่จะถือว่าเป็นการได้รับ “บาดเจ็บสาหัส” และจะมีสิทธิได้รับความช่วยเหลือเยียวยาความเสียหาย โดยปูนบำเหน็จความชอบเป็นกรณีพิเศษ ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการให้บำเหน็จความชอบเป็นกรณีพิเศษ พ.ศ. ๒๕๒๑ หรือไม่ โดยระเบียบดังกล่าวได้กำหนดหลักเกณฑ์การช่วยเหลือและเยียวยาความเสียหายในกรณีที่ข้าราชการได้รับบาดเจ็บสาหัสจากการกระทำของผู้กระทำผิดในการปฏิบัติหน้าที่ซึ่งตามข้อ ๕[๒] (๑) และ (๖) แห่งระเบียบดังกล่าวกำหนดให้คณะกรรมการพิจารณาบำเหน็จความชอบมี

---

[๒] ข้อ ๕ คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) พิจารณาและอนุมัติบำเหน็จความชอบตามระเบียบนี้

ฯลฯ ฯลฯ

(๖) ตีความและวินิจฉัยปัญหาที่เกิดขึ้นเนื่องจากการใช้ระเบียบนี้

ฯลฯ ฯลฯ

อำนาจหน้าที่พิจารณาและอนุมัติบำเหน็จความชอบ รวมทั้งตีความและวินิจฉัยปัญหาที่เกิดขึ้นจากการใช้ระเบียบนี้ และที่ผ่านมาคณะกรรมการฯ ได้วางแนวทางการพิจารณากรณี “บาดเจ็บสาหัส” เอาไว้ โดยให้ถือตามความเห็นแพทย์ผู้รักษาซึ่งทางราชการรับรองที่ลงความเห็นว่าได้รับอันตรายถึงบาดเจ็บจนต้องรับการรักษาพยาบาลเกินกว่ายี่สิบวัน ทั้งนี้ ให้รวมถึงเวลารักษาพยาบาลนอกสถานพยาบาลตามความเห็นของแพทย์ผู้รักษาด้วย แนวทางของคณะกรรมการฯ จึงเป็นการพิจารณาโดยถือหลักเกณฑ์ว่าข้าราชการได้รับบาดเจ็บเนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่ราชการและจำเป็นต้องรักษาตัวและราชการควรให้ความช่วยเหลือเยียวยาและตอบแทนความเสียสละของข้าราชการ ซึ่งเป็นหลักการที่แตกต่างจากหลักเกณฑ์การได้รับอันตรายสาหัสตามมาตรา ๒๙๗[๓] (๘) แห่งประมวลกฎหมายอาญาที่จะต้องพิจารณาโดยเคร่งครัด เพราะเป็นบทบัญญัติว่าด้วยเหตุฉกรรจ์ที่มุ่งใช้บังคับในการลงโทษผู้กระทำผิดให้หนักขึ้น ดังนั้น การพิจารณาว่าดาบตำรวจสุระชัยฯ จะมีสิทธิได้รับความช่วยเหลือตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการให้บำเหน็จความชอบเป็นกรณีพิเศษ พ.ศ. ๒๕๒๑ หรือไม่ จึงเป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการฯ ที่จะต้องพิจารณาตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการฯ กำหนด เว้นแต่คณะกรรมการฯ จะเปลี่ยนหลักเกณฑ์การพิจารณาไปใช้หลักการเดียวกับประมวลกฎหมายอาญา ก็จะต้องดำเนินการเปลี่ยนแปลงหลักเกณฑ์เดิมและพิสูจน์ข้อเท็จจริงเป็นกรณี ๆ ไปตามหลักการในประเด็นที่หนึ่ง

(ลงชื่อ) พรทิพย์ จาละ
(คุณพรทิพย์ จาละ)
เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
สิงหาคม ๒๕๔๙

---

[๓] โปรดดูเชิงอรรถที่ ๑ , ข้างต้น